

**2023–2024 оқу жылында мектептегі психологиялық қызметті ұйымдастыруда
атқарылған жұмыстары**

2023 – 2024 оқу жылында мектептегі психологиялық қызметтің жылдық жоспары, бұйрықтар шығарылып, лауазымдық міндеттері дайындалды. Оқушылардың психологиялық картасы жинақталды.

Мектепте психологиялық қызмет жұмысын ұйымдастыру тұлғаның жас және анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып:

I- саты: Бастауыш буынмен (6-9 жастағы топтармен) 1-4 сыныптармен

II- саты: Орта буынмен (10-14 жастағы топтармен) 5-8 сыныптармен

III- саты : Жоғарғы буынмен(15-17 жастағы топтармен) 9-11 сыныптармен жұмыстар

жүргізеді. Мектепте психологиялық қызмет орталығы психодиагностика, психопрофилактика, психокоррекция, психоконсультация және психологиялық ағарту бағыттары бойынша оқушылармен, мұғалімдермен және ата-аналармен жұмыс жасайды.

Қыркүйек айында «Бірінші сынып оқушыларының мектепте оқуға бейімделуі» тақырыбында 1- сынып ата-аналарына түсіндірме жұмыстары жүргізілді және «Балалар үшін бірігейік» тақырыбында 5-11 сынып ата-аналарына ата-аналар жиналысы жасалынып, жаднама таратылды. Психологиялық қызмет бойынша жыл бойы жүргізілетін зерттеу жұмыстарына, өткізілетін психологиялық түзету-дамыту сабақтарына 1-11 сынып оқушыларының ата-аналарынан рұқсат алынды, қарсы болған ата-ана жоқ. Биылғы оқу жылында жаңадан қабылданған 1-сынып оқушыларының мектепке дайындығын диагностикалау мақсатында Керн Иерасек тесті алынып, нәтижесі өңделіп шығарылды. Жоспар бойынша әр тоқсан сайын бірінші сынып оқушыларын мектеп өміріне бейімдеу мақсатында «Кел танысайық», «Алақай мен оқушымын», «Біздің сынып-бұл біз» тақырыптарында тренингтер жүргізілді. Ал, 5 сынып оқушыларының орта буынға бейімделуін дамыту мақсатында «Бірінші рет 5 сыныпқа», « Мен өзімді мақтай аламын» атты тренингтері ұйымдастырылды. 11-сынып оқушыларымен ҰБТ алдында және мектеп бітірушілердің психологиялық дайындық дағдыларын қалыптастыру, емтихан кезіндегі өзіне сенімділіктерін жоғарылату мақсатында тренингтер жүргізілді. Жоспар бойынша бесінші сынып оқушыларының орта буынға бейімделу кезеңінде психологиялық сүйемелдеу жұмыстары Дж.Морено. «Социометрия» әдістемесі алынып, сыныптың белсенді оқушысы анықталды, «Менің сыныбым» проективті әдістемесі алынып нәтижесі қорытындыланды. «Бала тәрбиесіндегі ата-ананың ролі» тақырыбында өткізілген мектепшілік ата-аналар жиналысында мектептің психологиялық қызметі ата-аналарға «Аутодеструктивті мінез-құлықтың алдын алу жолдары» тақырыбында топтық кеңес жүргізіп, ақпарат берді. «Баланың психикалық тұрғыдан сау болуы, оның толыққанды сау болуының кепілі. Өз балаңыздың бойынан қандай да бір өзгеріс байқаған жағдайда және қандай өзгерістер пайда болатындығы» жайлы түсіндіріліп, осындай жағдай орын алса, мектептің психологиялық қызметіне хабарлама беру туралы ескертілді. Мектеп оқушыларының психикалық саулығын сақтау және нығайту жолында бірлесе жұмыс жасағанда ғана балалардың өмірінің қауіпсіздігін сақтауға болатындығы айтылды.

Сонымен қатар, отбасы тәрбиесінің құндылығын, бала тәрбиесіндегі ата-ананың алатын орнының ерекшелігін ұғындыру, ата-ана мен бала арасындағы қарым-қатынасты нығайту мақсатында «Ата – ана, балаңыздың қайда, кіммен жүргенін білесіз бе?» атты тренинг жүргізілді.

Мектеп оқушыларының психикалық саулығын анықтау мақсатында 5-11 сыныптардан эссе жұмысы алынды. 5-сынып оқушыларына «Өзіңді мақта», 6 сынып оқушыларына «Менің армандарым», 7 сыныптан «Менің өмірім», 8 сыныпқа «Менің айтылмаған сырларым», 9 сынып оқушыларына «Мен өзгерткім келеді», 10 сыныпқа «Мен таңдаған өмір», 11 сынып оқушыларына «Болашаққа хат» тақырыптарында эссе алынып, нәтижесі шығарылды. Нәтижесінде ерекше бақылауға алынатын оқушылар анықталмады. Сонымен қатар, 5-11 сынып оқушыларынан сауалнамалар алынды. 5-6 сынып оқушыларынан «НСВ-10» тесті, 7-11 сынып оқушыларынан «DASS шкаласы» сауалнамасы алынды. Сауалнама қорытындысымен

оқушыларды сұхбатқа шақырып, кеңестер берілді. Сауалнамадан анықталған оқушыларды мектепшілік бақылауға есепке алынды.

7-9-сынып оқушыларына «Стресспен қалай күресуге болады?» тақырыбында кеңестер берілді. Мақсаты: Оқушылардың мінез-құлық эмоциялық ерік сфера дағдысын психологиялық тұрғыда қалыптастыру, оқу-танымдық қабілеттерін арттыру, стресстен арылу жолдарын үйрету, және қорқыныш пен іштей қинаған сезімдерден құтылуға, адал болуға психологиялық көмек көрсете отырып, өзін-өзі реттеуін, өзі-өзі бақылауға дағдыландыруын және сенімділігін арттыруын жүзеге асыру.

Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығын құру, балаларды оқыту мен тәрбиелеуде отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуін күшейту, мектептің ата-аналармен қарым-қатынасын, бала тәрбиесіндегі оң мәдениетті дамыту керектігін түсіндіру мақсатында ата-аналар жиналыстарын және жоспар бойынша психологиялық тренингтер өткізілді. Кибербуллинг және буллинг дегеніміз не? Оның алдын алу жолдары. Ерте жүктіліктің алдын-алуға және зорлық – зомылықтың алдын алу және болдырмау тақырыптарында 8-11 сынып оқушыларына мектеп психологы, мектеп мейіркеші және қыздар төрайымымен бірігіп түсіндірме жұмыстары жүргізілді. 9-11 сыныптармен оқушылармен кәсіптік бағдар беру барысында «Д.Голландтың кәсіби тұлғалық типін анықтау тестісі және голомшток әдістемесі» алынып, нәтижесі қорытындыланды. Барлығы 16 оқушы қатысып, нәтиже қорытындыларымен сынып жетекшісі және оқушылар хабардар етілді. Жоспар бойынша 2024 жылдың 26.02-01.03 аралығында «Психология – ғажайып әлем» тақырыбында мектеп психологы, дефектологы және әлеуметтік педагогтарының апталығы өткізілді. Апталықтың соңғы күні оқушыларға апта бойы жүргізілген ойындар мен тренингке белсенді түрде қатысқан оқушылар марапатталды.

Жоспар бойынша 5-11 сынып оқушыларынан наурыз айында оқушылардың психикалық саулығын тексеру мақсатында сауалнама алынды. 5-6 сынып оқушыларынан «НСВ-10» тесті, 7-11 сынып оқушыларынан «DASS шкаласы» сауалнамасы алынды. Сауалнама қорытындысымен оқушыларды сұхбатқа шақырып, кеңестер берілді. Осы сауалнамадан анықталған оқушыларды мектепшілік бақылауға есепке алынды. Жоспарға сәйкес 8 сынып оқушыларымен жанжал жағдайларында мінез – құлықтың сындарлы амалдарын дамыту, сенімділік тәжірибесін толықтыру, құрбыларымен, достарымен зорлық-зомбылықсыз өзара қарым-қатынас жасау мақсатында «Пікірталас-жанжал емес», ал 6 сынып оқушыларымен «Ашу-ыза билегенде», 5 сынып оқушыларымен «Мен өзімді мақтай аламын» тақырыптарында психологиялық түзету-дамыту сабақтары жүргізілді. Тренинг барысында түрлі жаттығулар жүргізе отырып, суицидтің алдын алуға байланысты кеңестер мен түсіндірме жұмыстары жүргізілді. Оқушылар сабаққа белсенділікпен қатысты. Әр айда жыл басында жоспарланған жоспарға сай «диагностикалық-коррекциялық топпен, үйден оқитын оқушымен, ҰБТ –ге психологиялық дайындық және жасөспірімдер арасындағы суицидтің алдын алу бағытындағы жұмыстар жүргізіліп отырды. 11-сынып оқушыларына емтихан алдындағы оқушылардың қобалжу сезімін басып, бойына сенімділік беру мақсатында «Бәрі сенің қолыңда» тренингі жүргізілді. Оқушылармен сергіту сәті ретінде шаттық шеңберіне тұрып, «Кім» жаттығуы жүргізілді. Балалардың қорқыныштарын, үрейлерін басу мақсатында «Баспалдақ» жаттығуы, «Бәрі сенің қолыңда» жаттығуы жүргізіліп, тілек сандықшасына өз тілектері жазылған парақшалар салынды. Сонымен қатар ата-аналар мен мұғалімдер тарапынан түскен сұраныс бойынша жұмыстар, жеке оқушылар, мұғалімдер және ата-аналарға кеңес беру уақытында жүргізілді. Жүргізілген сауалнама, тренинг, әңгімелесулер, тест жұмыстары, түзете-дамыту сабақтары, кеңес беру жұмыстарына сараптама жасалып, хаттама толтырылды және журналдарға тіркелді.

Педагог-психолог: I.Әлімжанова